

Examenul de bacalaureat național 2020

Proba E. c)

Istorie

Varianta 3

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Mihail Kogălniceanu, primește împuterniciri pentru semnarea Convenției cu Rusia la 4/16 aprilie 1877. Un indiciu al modului în care Rusia înțelegea să respecte angajamentele asumate l-a constituit trecerea trupelor sale peste Prut [...] fără a notifica acest lucru Guvernului de la București și înaintea ratificării Convenției de către Parlamentul român. Prin urmare, Consiliul de miniștri - întrunit de urgență - decide să aducă la cunoștința Puterilor garante situația creată, concomitent cu retragerea trupelor române de la Dunăre. Domnitorul [Carol I] - surprins neplăcut de «intrarea precipitată» a armatei ruse - se simțise ofensat de Proclamația Marelui Duce Nicolae către locuitorii României. Este și motivul pentru care domnitorul solicită explicații consulului rus la București, baronul Stuart, exprimându-și speranța acordării unor garanții «în scris» din partea Țarului, că Rusia va respecta toate punctele din Convenția cu România. [...] Pentru a înlătura orice urmă de suspiciune în privința comportamentului trupelor țariste, domnitorul României [Carol I] ținea să sublinieze că acestea nu vor ocupa capitala, semn de «recunoaștere a individualității noastre politice».”

(S. L. Damean, *Carol I al României, 1866-1881*)

B. „Deși își cucerise independența pe câmpul de luptă, cu enorme sacrificii materiale și umane, Puterile europene nu se grăbeau să trateze România ca pe un partener egal în complexul relațiilor internaționale. Izolarea țării la Congresul de la Berlin, condițiile [...] impuse de Puterile europene pentru recunoașterea independenței au dovedit [...] necesitatea consolidării poziției statului român. Eventualitatea proclamării Regatului era vehiculată atât în presa din țară, cât și în cea din străinătate imediat după consacrarea independenței. Anumite obiecții aveau să fie formulate de Cabinetul de la Viena, care își exprima temerea că Serbia și Bulgaria ar putea urma exemplul României. [...] Oportunitatea proclamării Regatului avea să reprezinte subiectul unei ședințe a Consiliului de miniștri, în care toți cei prezenți se pronunțau pentru săvârșirea acestui act solemn la 8 aprilie 1881, ziua aniversară a domnitorului Carol I. [...] La 14 martie 1881, în urma unei interpelări a lui Titu Maiorescu din ziua precedentă, [...] Corpurile legislative au votat în unanimitate proiectul de lege potrivit căruia România s-a transformat în Regat, iar Carol I a primit titlul de Rege. [...] Răspunzând la felicitările Parlamentului și ale membrilor Guvernului, Carol I primea titlul de Rege nu pentru sine, ci pentru «mărirea țării».”

(S. L. Damean, *Carol I al României, 1866-1881*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți actul semnat cu Rusia, precizat în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la puterile europene. **2 puncte**
3. Menționați spațiul istoric și conducătorul politic al acestuia, la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că legea pentru proclamarea Regatului a fost votată în unanimitate. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două acțiuni de politică internă desfășurate în statul român, în perioada 1861-1870. **6 puncte**
7. Menționați o prevedere asemănătoare înscrisă în două proiecte politice referitoare la statul român, elaborate în deceniile cinci-șase ale secolului al XIX-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Transilvania, Țara Românească și Moldova erau adesea copleșite de suzeranitatea Imperiului Otoman. [...] Transilvania, ferită de lanțul Munților Carpați, era favorizată de «protecția» habsburgică. Otomanii exercitau o suzeranitate mai puțin apăsătoare asupra acestui principat [Transilvania], pentru a nu-i da prilej să apeleze la Habsburgi în vederea apărării sau «eliberării». [...]

În Țara Românească, [...] odată ajuns domn, Mihai Viteazul [...] s-a pregătit de revolta antiotomană. El a adus țara sa într-o alianță (grupare de state) contra turcilor, numită Liga Sfântă, inițiată de Habsburgi și de papă. [...] Mihai [Viteazul] a pornit la București, în 1594, revolta antiotomană. Cu o armată proprie [...] și cu sprijin de la aliați, domnul Țării Românești a obținut strălucite victorii contra turcilor și tătarilor, deopotrivă la nord și la sud de Dunăre, trezind speranța popoarelor creștine din Balcani. [...] Cea mai cunoscută bătălie a sa este cea de la Călugăreni, din 23 august 1595, și apoi cea de la Giurgiu, din octombrie 1595, în urma căreia pericolul otoman a fost înlăturat. În scurt timp, turcii au cerut pace și l-au recunoscut, de nevoie, pe Mihai [Viteazul] domn. [...]

Pentru apărarea eficientă a țării sale și a creștinătății întregi era nevoie de [...] o acțiune care să mărească baza umană, teritorială, economică a domniei, să consolideze puterea domnului și să permită independența reală, mai ales în raport cu statul otoman. Mihai [Viteazul] s-a gândit [...] să aducă sub propria autoritate cele trei țări, numite de umaniști Dacia. [...] Economiiile lor erau complementare, drumurile comerciale străbăteau ușor Carpații, negustorii transilvăneni aveau privilegii în [Țara Românească și în Moldova] [...].”

(I. A. Pop, *Istoria ilustrată a românilor pentru tineri*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți domnul Țării Românești, precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați principatul din spațiul intracarpatic și un aspect referitor la suzeranitatea otomană asupra acestuia, precizate în sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două motive pentru care domnul Țării Românești și-a propus să aducă sub autoritatea sa țările „numite de umaniști Dacia”. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la acțiunile militare desfășurate de domnul Țării Românești, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia o altă instituție centrală, în afara celor la care se referă sursa dată, este organizată în spațiul românesc, în secolele al XII-lea – al XIV-lea. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre evoluția României în secolul al XX-lea, având în vedere:

- precizarea Constituției României, adoptate în primele trei decenii ale secolului al XX-lea și menționarea a trei aspecte referitoare la aceasta;
- prezentarea unei caracteristici a Constituției din 1938;
- menționarea unei prevederi a Constituției României din 1948;
- formularea unui punct de vedere referitor la practicile politice totalitare utilizate în România, în a doua jumătate a secolului al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.